

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, milles käsitletakse ELi põhimõtteid seoses looduslike liikidega kaubitsemise vastase võitlusega”

COM(2014) 64 final

(2014/C 424/08)

Raportöör: **Antonio POLICA**

Euroopa Komisjon otsustas 7. märtsil 2014 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, milles käsitletakse ELi põhimõtteid seoses looduslike liikidega kaubitsemise vastase võitlusega”

COM(2014) 64 final.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon võttis arvamuse vastu 22. mail 2014.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 499. istungjärgul 4.–5. juunil 2014 (5. juuni istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 167, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 2.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Komitee tunnistab, et hiljutine looduslike liikidega kaubitsemise ulatuslik levik on Euroopa Liidu jaoks majanduslikust, keskkondlikust, sotsiaalsest ning rahva, looma- ja taimeliikide tervise kaitse seisukohast uueks ohuks. Seetõttu toetab komitee Euroopa Parlamendi ja komisjoni algatust koostada terviklik ja koordineeritud strateegia, et võidelda nende rikkumistega tõhusamalt.

1.2 Komitee leiab, et strateegia peaks lähtuma olemasolevatest rahvusvahelistest lepingutest (eelkõige CITES⁽¹⁾), seadustest, eeskirjadest, poliitikast ja jõustamisvahenditest kinnipidamisest, nende tugevdamisest ja koordineerimisest, mis tähendaks konkreetselt kõigi huvitatud sektorite (keskkonnakaitse, tollikontroll, õigussüsteem, võitlus organiseeritud kuritegevusega jne) tihedamat kaasamist ja tõhusamat koostööd looduslike liikide päritolu-, transiit- ja sihtriikide vahel.

1.3 Komitee on veendunud, et tugevam koordineerimine saab olla tõhus siis, kui seda toetatakse asjakohase ning ühtse koolitus- ja teadlikkuse tõstmise süsteemiga, mis on suunatud kõigile looduslike liikidega kaubitsemise vastases võitluses osalevatele ELi ja liikmesriikide ametiasutustele.

1.4 Komitee peab looduslike liikidega kaubitsemise vastases võitluses väga oluliseks kodanikuühiskonna rolli nii päritolu- kui ka sihtriikides. Eelkõige peab komitee oluliseks tarbijate ja erasektori aktiivset ja teadlikku osalust ning toetab märgistamis- ja jälgitavussüsteemi sisseadmist.

1.5 Komitee peab vajalikuks pakkuda sellisesse kaubitsemisse kaasatud kolmandate riikide kodanikele uusi ja paremaid jätkusuutlikke arengu- ja tööhõivevõimalusi.

1.6 Looduslike liikidega kaubitsemine on järjest levinum nähtus, kuna see on väga tulus ja õiguslike karistuste oht on vähene. Rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse potentsiaalse tulu poolest on seda tüüpi kuritegevus võrreldav inim-, relva- ja uimastikaubandusega, ent see on palju vähem prioriteetne ja sellega võitlusesse suunatakse oluliselt vähem vahendeid. Lisaks on kohaldatud karistused ebahühtlased ka ELis, mis ärgitab viima rahvusvahelist organiseeritud kuritegevust riikidesse, kus karistused ei ole nii ranged või kus asjaomased ametiasutused ei ole nii tõhusad.

1.7 Komitee rõhutab seega vajadust lisada looduslike liikidega kaubitsemine nende kuritegude hulka, mis on seotud rahapesu ja korruptsiooni vastase võitluse meetmete eesmärkidega, ning loodab, et võetakse kasutusele tõeliselt tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, nagu maksimumkaristus vähemalt neljaaastane vangistus.

⁽¹⁾ Ohustatud liikide rahvusvahelise kauplemise konventsioon (1973).

2. Sissejuhatus

2.1 Kontekst: andmed looduslike liikidega kaubitsemise kohta

2.1.1 Looduslike liikidega kaubitsemine on inim-, uimasti- ja relvakaubanduse kõrval üks raskemaid organiseeritud kuritegevuse liike ⁽²⁾.

2.1.2 2013. aastal suurenes salaküttimine nii palju, et see muutis tühiseks eelmisel kolmel kümnendil saavutatud ohustatud liikide (elevantide, tiigrite ja ninasarvikute) populatsiooni taastamise, mistõttu on see reaalne oht elurikkuse kaitsele ja säästvatele arengule.

2.1.3 Ebaseaduslik raie moodustab kuni 30 % üleilmsest puidukaubandusest ehk rohkem kui 50 % troopiliste metsade raadamisest Kesk-Aafrikas, Amazonase piirkonnas ja Kagu-Aasias, jättes põliselanikud ilma olulistest arenguvõimalustest.

2.1.4 Hinnangute kohaselt moodustab ebaseaduslik kalapüük 19 % deklareeritud püügiväärtusest.

2.1.5 Ebaseadusliku kauplemise levik tuleneb metsloomadega seotud toodete (nt elevantiluu, ninasarvikute sarvede ja tiigriluude) järjest suuremast nõudlusest, eelkõige mõnes Aasia riigis (nt Hiinas, Vietnamis).

2.1.6 EL on looduslikest liikidest valmistatud ebaseaduslike toodete peamine sihtturg ⁽³⁾ ning oluline Aafrikast, Lõuna-Ameerikast ja Aasiast välja kaubitsemise kese.

2.2 Looduslike liikidega kaubitsemise otsene ja kaudne mõju

2.2.1 Taime- ja loomaliikidega kaubitsemine on maailmas üks põhilistest elurikkuse vähenemise põhjustest: igal aastal võetakse sajad miljonid looma- ja taimeliigi isendid oma looduslikust keskkonnast ära ja müüakse mustal turul maha.

2.2.2 Ebaseaduslik raie viib planeedi kõige suuremate metsastatud alade raadamise, elurikkuse vähenemise, kasvuhooenergia suurenemise, alade ja ressursside üle kontrolli omamise konfliktideni ning põliskogukondade majandusliku võimu vähenemiseni.

2.2.3 Ebaseaduslik kalapüük viib kalavarude vähenemiseni, hävitab mereelupaiku, tekitab konkurentsimoonusi ja nõrgendab rannikuäärseid kogukondi, eelkõige arenguriikides.

2.2.4 Looduslike liikide väljasuremise ohtu suurendavad veel sellised tegurid nagu jätkusuutmatu maakasutus, kliimamuutused, ravimtaimede ülekasutus ja intensiivne turism, eelkõige jahi- ja röövellik turism.

2.2.5 Globaliseerunud tarbimine võib elurikkusele avaldada tugevat survet, põhjustades ökosüsteemide seisuhalvenemist ning kohalike liikide vastupanuvõime vähenemist ⁽⁴⁾.

2.2.6 Looduslike liikidega kaubitsemine on ohuks rahvatervisele ning kohalikele looma- ja taimeliikidele. Euroopa Liidu liikmesriike ebaseaduslikult läbivaid loomaliike ei ole selleks ette nähtud veterinaartalitused sertinud, mistõttu võivad levida haigused, eelkõige aretusloomaliikide puhul. Asjakohaste fütosanitaarkontrollide vältimine tekitab kohalikele kasvatavatele ja metsataimeliikidele suure ohu saada uusi haigusi. Lisaks sellele pärineb hinnanguliselt 75 % levivatest nakkushaigustest loomadelt ning enamikul juhtudest just metsloomaliikidelt. Selliste liikidega kaubitsemine suurendab selliste ülemaailmsete epiideemiate ohtu nagu linnugripp H5N1 ja SARS ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ ÜRO kuritegevuse ennetamise ja kriminaalõiguse komisjonis vastu võetud resolutsioon, mida toetas ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu.

⁽³⁾ Viimastel aastatel on täheldatud ka ELi riikide sees mõnede haruldaste linnu-, koralli-, kala- ja kilpkonnaliikidega kaubitsemise suurenemist.

⁽⁴⁾ Näiteks on Aasias kašmiiri järjest suurem nõudlus viinud koduloomaliikide kasvatamise suurenemiseni, tõrjudes järjest suurematel aladel välja taimetoidulised metsloomaliigid (antiloobid, metsikud hobused, eeslid), kes on suurte kohalike röövloomade (nt hundi, lumeleopardi) toiduahela aluseks. Allikas: „Globalization of the Cashmere Market and the Decline of Large Mammals in Central Asia”, mis avaldati uurimuses „Conservation Biology”.

⁽⁵⁾ Allikas: Maailma Looduse Fondi aruanne: http://awsassets.panda.org/downloads/wwffightingillicitwildlifetrafficking_french_lr.pdf

2.3 Viited normidele

2.3.1 1973. aasta Washingtoni konventsioon (CITES) reguleerib väljasuremisohus looma- ja taimeliikide eksporti, reeksporti, importi, transiiti ja igat liiki ümberlaadimist või omamist. Konventsiooni eesmärk on ülemaailmsel tasandil loomi ja taimi hoida ja jätkusuutlikult kasutada.

2.3.2 ÜRO kuritegevuse ennetamise ja kriminaalõiguse komisjon kvalifitseeris 26. aprilli 2013. aasta resolutsioonis looduslike liikidega kaubitsemise raskeks organiseeritud kuritegevuse vormiks, mida organiseeritud kuritegelikud rühmitused panevad toime rahvusvahelisel tasandil.

2.3.3 Kinnitus, et osa relvastatud rühmitusi rahastavad looduslike liikide kaubitsemisega oma tegevust, pani ÜRO peasekretäri (aruanne S/2013/297) ja Julgeolekunõukogu (resolutsioon 2013/2121) tunnistama, et salaküttimine ja looduslike liikidega kaubitsemine aitavad kaasa Sahara-taguses Aafrikas valitsevale ebastabiilsusele ning kujutavad ohtu piirkonna rahule ja julgeolekule. Lisaks võttis julgeolekunõukogu 2014. aasta jaanuaris esimest korda tarvitusele karistused Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Kesk-Aafrika Vabariigi looduslike liikidega kaubitsemisesse kaasatud isikute vastu.

2.3.4 2013. aasta juunis võtsid G8 liidrid kohustuseks rakendada meetmeid kaitstud või ohustatud liikidega kaubitsemise vastaseks võitluseks ning piiride piirkondlikul ja rahvusvahelisel kontrollil poliitilise ja majandusliku abi pakkumiseks, et võidelda selliste nähtuste nagu korrupsiooni ja piiriülese organiseeritud kuritegevuse vastu.

2.3.5 Euroopa Parlament kutsus 15. jaanuari 2014. aasta resolutsiooniga (2013/2747(INI)) komisjoni üles koostama ELi tegevuskava looduslike liikide kaubitsemise kontrollimiseks, määratledes nii liikmesriikide kui ka rahvusvahelisel tasandil selgete tähtaegade ja eesmärkidega tegevusstrateegia.

2.3.6 2014. aasta veebruari Londoni deklaratsioonis⁽⁶⁾ kehtestati looduslike liikidega kaubitsemise vastaseks võitluseks uued kõrgelennulisemad eesmärgid, mh muuta kehtivaid õigusakte, et lisada raskete kuritegude hulka salaküttimine ja metsloomadega kaubitsemine, loobuda väljasuremisohus olevate liikide kasutamisest, tugevdada piiriülest koostööd ja „looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemise võrgustike“⁽⁷⁾ koordineerimist.

2.3.7 2.–3. aprillil 2014 toimunud ELi-Aafrika tippkohtumise lõppdeklaratsioonis räägitakse kavatsusest võtta ühiseid meetmeid organiseeritud kuritegevuse, sh looduslike liikidega kaubitsemise vastaseks võitluseks.

3. Vastused konsultatsioonitaotlustele

3.1 Kas ELis looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust käsitlev praegu kehtiv poliitika- ja õigusraamistik on asjakohane?

3.1.1 Komitee leiab, et praegu ELi riikides kehtiv õigusraamistik ei ole veel asjakohane selleks, et keskkonnakuritegude vastu tõhusalt võidelda, sh kehtivate karistuste ebapiisavuse tõttu.

3.2 Kas EL peaks tõhustama looduslike liikidega kaubitsemise vastase võitluse põhimõtteid ja koostama ELi uue tegevuskava, nagu seda nõuab Euroopa Parlament?

3.2.1 Praeguses rahvusvahelises olukorras tundub, et liikmesriikidele tuleb koostada siduvad õigusaktid, milles sätestatakse tõhusaks kontrolliks ja järelevalveks ühtsed kriteeriumid, sh tuleks neid koordineerida konkreetsete eeskirjadega selle kohta, kuidas liike looduskeskkonnas kriminaalõiguse kaudu kaitsta.

3.2.2 Komitee toetab sellise tegevuskava vastuvõtmist, mis oleks sarnane muud liiki organiseeritud kuritegevusega (nt relva- ja inimkaubandusega) võitlemiseks juba vastu võetud tegevuskavadega.

⁽⁶⁾ Millele kirjutasid looduslike liikidega kaubitsemise konverentsil (12.–13. veebruaril 2014) alla 46 riigi riigipead, ministrid ja esindajad.

⁽⁷⁾ Looduslike liikidega kaubitsemise vastase võitluse võrgustikud (wildlife enforcement networks) on valitsustevahelised piirkondlikud algatused, mille eesmärk on jagada sel teemal teavet ja häid tavasid: http://www.cites.org/eng/news/pr/2013/20130307_wen.php.

3.3 Kuidas saaks EL laiendada looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust käsitlevaid poliitilisi kohustusi kõikidel tasanditel? Millised diplomaatiavahendid oleksid kõige sobivamad eri rahvusvaheliste algatuste vahelise ühtsuse tagamiseks?

3.3.1 Komitee tervitab looduslike liikidega kaubitsemisest puudutatud riikide (peamiselt päritolu-, transiit- ja turustavate riikide) suuremat diplomaatilist osalust, mis on hiljuti viinud selleni, et on kirjutatud alla ühisele kavatsusele võtta vastu otsustavaid ja kiireloomulisi meetmeid, et juurida välja ohustatud liikidest saadud toodete nõudlus ja pakkumine⁽⁸⁾. Komitee loodab, et rahvusvaheline kogukond võtab meetmeid, millega suudetakse must turg kaotada, tagatakse ühise ja kindla õigusraamistiku jõustamine ning edendatakse kohalikke kogukondi kaasates loodusvarade jätkusuutlikku haldamist.

3.3.2 Komitee kutsub ELi üles edendama looduslike liikidega kaubitsemise vastase võitluse üldist strateegiat, mis põhineks ÜRO 2015. aasta järgse tegevuskava eesmärkide ümbersõnastamisel.

3.4 Millistele rahvusvahelise tasandi meetmetele peaks EL keskenduma, et tõhustada looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust käsitlevate eeskirjade jõustamist ja tugevdada juhtimist?

3.4.1 Komitee leiab, et ebaseaduslikku kauplemist saab tollipunktides tõhusamalt jälgida, peatada ja kontrollida tänu ühtsete eeskirjade, meetodite ja eesmärkidega töötavate riiklike ametiasutuste koordineerimisele. Oleks kasulik, kui EL edendaks meetmeid, mille eesmärk oleks hõlbustada liikmesriikide ametiasutuste vahel sünergilist koostööd ja jälitusteabe jagamist, et tegevust ja käitumisviise ühtlustada ning pakkuda uutele partnerriikidele toetust (nt ajutiste mentorite määramine).

3.4.2 Ebaseadusliku kauplemise uut piiri esindab aga hoopis e-kaubandus, mida on raske kontrollida ja mis võib kahjustada ka seadusliku kaubanduse vorme. Komitee jälgib huviga mitmeid häid tavasid nagu Itaalia metsaameti ja kahe peamise e-kuulutusteportaali („eBay annunci” ja „Subito.it”) vahel sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandum, mille kohaselt lisatakse nüüdsest tarbijate kasuks rohkem teavet ning võimalus võtta kiiresti maha kahtlased kuulutused. Protokollis nähakse ette ka kuulutuste kontrollimine filtreerimise abil, mis võimaldab avaldada ainult neid kuulutusi, mille puhul on tagatud müüdava objekti jälgitavus.

3.4.3 Rahvusvaheline kaasatus peab kolmandate riikidega vabakaubanduslepingute sõlmimisel hõlmama üleskutset pidada kinni mitmepoolsetest keskkonna- ja kaubanduslepingutest metsandus- ja kalandussektoris. On väga oluline püüda saavutada CITESi eesmarke metsataime- ja metsloomaliikide rahvusvahelise kaubanduse osas. Allakirjutanud pooled teevad nt konkreetseid samme osade väljasuremisohus olevate liikide salaküttimise ja kaubitsemise vastu.

3.4.4 Selle mõjuvõimuga, mis on looduslike liikidega seotud kuritegevuse vastase võitluse rahvusvahelise konsortsiumi (ICCWC)⁽⁹⁾ osalejatel, kelle seas on CITES, Interpol, ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC), Maailma Tolliorganisatsioon ja Maailmapank, saab tagada, et eeskirjade jõustamise ja looduslike liikidega kaubitsemist kontrollivate lepingute sätetest kinni pidamise suutlikkuse parandamiseks mõeldud meetmed on tõhusad. Komitee leiab, et konsortsium peaks oma tegevuses kasutama ära Euroopa parimad asjatundjad, keda tuleks kaasata teabekampaaniatesse, asjaomaste riiklike ametiasutuste toetamise ja kohapeal kontrolliga tegelevate töötajate ja ametnike koolitamisega (mis ei ole sugugi vähem oluline).

3.4.5 Looduslike liikidega kaubitsemise väljajuurutamisel on esmatähtis kujundada looduslike liikide päritoluriigis õigusriik, seda tugevdada ja võidelda korruptsiooni vastu. Selleks soovib komitee ELi otseselt kaasata, sealhulgas finantsilisest seisukohast, et aidata luua prokuratuuri ja kohtunike kogum ning korraldada kohalikele omavalitsustele suunatud teadlikkuse suurendamise kampaania.

⁽⁸⁾ Londoni 14. veebruari 2014. aasta deklaratsioon.

⁽⁹⁾ International Consortium on Combating Wildlife Crime.

3.5 Millised on kõige sobivamad vahendid selliste ELi meetmete jaoks, mille abil kõrvaldatakse rahvusvaheline ja ELi tasandi nõudlus ebaseaduslike looduslikest liikidest valmistatud toodete järele? Millist rolli võivad sellega seoses mängida kodanikuühiskond ja erasektor?

3.5.1 Selleks, et looduslike liikidega kaubitsemise vastane võitlus oleks edukas, tuleb tegutseda kahes suunas: vähendada pettuste kindlakstegemise ja karistamise strateegia abil pakkumist ja vähendada nõudlust. Komitee leiab, et selleks on väga oluline erasektori ja tarbijate aktiivne ja teadlik osalus.

3.5.2 Komitee toetab Londoni deklaratsioonis öeldut, et vaja on konkreetseid meetmeid tagamaks, et erasektor tegutseks vastutustundlikult. Komitee loodab, et võetakse kasutusele märgistamis- ja jälgitavussüsteem, millega tagatakse looduslike liikidega kaubitsemise seaduslikkus ja jätkusuutlikkus (majanduse, keskkonna ja kohaliku kogukonna seisukohast). Sellega seoses võib võtta eeskujuks kaaviari ja troopilise puidu kaubandusele kohaldatavad ja kehtivad süsteemid ⁽¹⁰⁾.

3.5.3 Lisaks peab komitee vajalikuks kodanikuühiskonda ja tarbijaid teavitada ning suurendada nende teadlikkust ebaseadusliku kauplemise väga tõsisest kahjust keskkonnale ja mõjust tulevastele põlvkondadele. Komitee kordab, et ta on valmis edendama algatusi, mida EL kavatseb nii ELi sees kui ka väljaspool eri asutustes (koolides, muuseumides jne) või võrgustike, konverentside, reklaami ja dokumentaalfilmide kaudu teha ning kasutama komitees asutatud ELi-Aafrika majandus- ja ühiskonnategelaste võrgustikku.

3.6 Kuidas võiks EL omalt poolt kõige paremini kaasa aidata looduslike liikidega kaubitsemisega seotud rahu- ja julgeolekuprobleemide kõrvaldamisele?

3.6.1 Komitee leiab, et selles osas tuleks eritählepanu pöörata selliste liikide esindajatele, mis oma kõrge hinna poolest tõmbavad ligi organiseeritud kuritegevuse tähelepanu – see on asi, mis ohustab riigisisest julgeolekut ja isegi maailmarahu. Sellest tulenevalt on vaja tagada vajalike sammude võtmine ELi ja ülemaailmsel tasandil, tehes koostööd Europoli, Interpoli, teiste organisatsioonide ja foorumitega ning riikidega, keda see probleem kõige rohkem puudutab.

3.6.2 Komitee ei saa alahinnata, et hiljutised ülemaailmsed epideemiad, nagu linnugriip H5N1 ja SARS, on looduslike liikidega kaubitsemise otsene tagajärg. Selleks võivad ülalpool mainitud märgistamis- ja jälgitavussüsteemid koos asjakohase veterinaar- ja fütosanitaarkontrolliga aidata võidelda salakaubaveo ülemaailmse esinemise ja levikuga.

3.7 Kuidas võiksid ELi koostöövahendid kõige paremini toetada arengumaades looduslike liikide säilitamise suutlikkuse arendamiseks ja looduslike liikidega kaubitsemise vastase võitluse meetmete võtmiseks?

3.7.1 Rahvusvahelise koostöö algatused kolmandate riikidega võivad kõige laiemas kaubandus- ja/või partnerluslepingute kontekstis olla põhiline vahend sellise kaubitsemise väljajuurimiseks.

3.7.2 Vabaihendustel võib olla teadlikkuse suurendamise ja pakkumise vähendamise poliitika toetuskampaaniates oluline roll, kuna nad võivad olla ühendavaks lüliks ametiasutuste ja selle küsimusega kokkupuutuvate inimeste vahel.

3.7.3 Komitee rõhutab vajadust pakkuda looduslike liikidega kaubitsemise kaasatud kolmandate riikide elanikkonnale uusi ja paremaid jätkusuutlikke arengu- ja tööhõivevõimalusi, sh tänu üleminekule ebaseaduslikust tegevusest sellisele seaduslikule tegevusele nagu vastutustundlik turism ⁽¹¹⁾.

3.8 Milliste meetmetega oleks võimalik parandada ELis looduslike liikidega seotud kuritegevuse andmete kvaliteeti, et tagada sellekohaste tõhusamate poliitiliste otsuste vastuvõtmine?

3.8.1 Komitee leiab, et kui rahvusvahelised julgeolekuorganid (Europol, Interpol, UNODC) koguksid, koondaksid ja analüüsiks kuritegeliku tegevuse kohta saadavat teavet, siis aitaks see parandada arusaama organiseeritud kurjategijate strateegiast ja seda tegevust ära hoida.

⁽¹⁰⁾ CITESis on kaaviari kindlakstegemiseks universaalne märgistamissüsteem. Kaaviari on lubatud importida ainult pärast seda, kui pädevatelt asutustelt on saadud asjakohased load (www.cites.org/common/resource/reg_caviar.pdf). Metsandussektori kaubanduses on ELi eeskirjade eesmärk pärssida troopilise puiduga kaubitsemist ja toetada selleks riiklike jälgitavussüsteemide rakendamist, mis tugevdab partnerriikide juhtimist. EL on alates 2013. aasta märtsist keelanud ära puidu ja puidutoodete impordi kõigist maailma riikidest, kui see on saadud ebaseadusliku raiega. Samuti tehti liikmesriikide vastavatele riiklikele asutustele ülesandeks kontrollida ja vajaduse korral karistada neid, kes turustavad vaidluselust päritolu puitu.

⁽¹¹⁾ Vastutustundlik turism on selline lähenemisviis, mis hõlmab sihtriigi looduskeskkonna hoidmist ja tähelepanu pööramist vastuvõtva elanikkonna toetamisele, kellele tuleb tagada sissetulek. Teadlik turism ehk ökoturism aitab paljudel riikidel vaesusest välja saada, paljudel perekondadel ellu jääda ning loodust ja loomi hoida ja kaitsta.

3.8.2 Selles kontekstis võib võrgustikul TRAFFIC⁽¹²⁾ olla oluline roll, kuna ta saab rahvusvahelise kogukonna teadlikkust suurendada ja aidata levitada asjaomaste ametiasutuste ja sidusrühmade seas andmeid ja teavet ebaseadusliku kauplemise kohta.

3.9 Milliseid meetmeid võiks võtta, et tõhustada liikmesriikides looduslike liikidega kaubitsemise vastast võitlust käsitlevate eeskirjade jõustamise jälgimist keskkonnaasutuste, politsei, tolliasutuste ja prokuratuuride poolt? Kuidas tõhustada nimetatud asutuste vahelist koostööd? Kuidas oleks võimalik suurendada kohtute teadlikkust?

3.9.1 Arvestades, et keskkonnakuriteod on tihedalt seotud korruptsiooni ja rahapesust tulenevate ebaseaduslike rahavoogudega, siis rõhutab komitee vajadust lisada looduslike liikidega kaubitsemine nende kuritegude hulka, mis on seotud rahapesu ja korruptsiooni vastase võitluse meetmetega. Seetõttu toetab komitee selliste suuniste jõustamist, milles kirjeldatakse, kuidas kasutada asjaomaseid finantsvahendeid (nt hoolsuskohustus), millega püütakse saavutada ELi ja rahvusvaheliste tehingute tõhusamat jälgitavust.

3.9.2 Komitee loodab, et võetakse kasutusele tõeliselt tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, eelkõige selleks, et võidelda rahvusvaheliste organiseeritud kuritegelike organisatsioonide juhitud ulatusliku kaubitsemisega. Selleks tuleb ELi eeskirjadega tagada, et liikmesriigid lisavad looduslike liikidega kaubitsemise raskete kuritegude hulka, mille eest on maksimumkaristus vähemalt neljaaastane vangistus.

3.9.3 Komitee arvates on väga oluline suurendada kõigi looduslike liikidega kaubitsemise vastases võitluses osalevate ametiasutuste teadlikkust, pakkudes asjakohast koolitust nii kontrolliga tegelevatele ametnikele kui ka pädevatele kohtuorganitele. Selline tegevus tuleks lisada ELi liikmesriikide asutuste uutesse koordineerimisprotsessidesse, kaasates võimaluse korral ka kolmandate riikide asutused.

3.10 Kuidas oleks looduslike liikidega kaubitsemise vastases võitluses ELi ja liikmesriikide tasandil võimalik paremini ära kasutada olemasolevaid organiseeritud kuritegevuse vastaseid vahendeid? Millised täiendavad meetmed tuleks ette näha, nt seoses karistustega? Milline võiks olla Europoli ja Eurojusti sellekohane panus?

Need kuriteod peaksid saama Europoli prioriteediks ning nii nagu Euroopa Komisjon märkis, tuleks liikmesriikide politseiasutusi strateegiliselt koordineerida, et kaitstud taime- ja loomaliikide püügi, kogumise, hoidmise, kaubitsemise ja turustamise nagu ka osade ja kõrvalsaadustega kauplemise ja kaubitsemise vastu oleks võimalik tõhusalt võidelda.

Brüssel, 5. juuni 2014.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Henri MALOSSE

⁽¹²⁾ <http://www.traffic.org/>